

Czy bankom przysługuje skuteczne roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału w przypadku unieważnienia umowy kredytu frankowego?

Opublikowano: 12 lipca 2021 • Autor: Anna Porebska APR

Skutkiem stwierdzenia przez sąd w sprawie frankowej nieważności umowy jest wzajemny zwrot spełnionych przez strony świadczeń. Zgodnie z tzw. teorią dwóch kondykcji, której stosowanie w tego typu sprawach zostało wyraźnie potwierdzone przez Sąd Najwyższy (), kredytobiorca może domagać się od banku zwrotu wszystkich wpłaconych w okresie wykonywania umowy środków (rat kapitałowych i odsetkowych oraz innych [...])

Skutkiem stwierdzenia przez sąd w [sprawie frankowej](#) nieważności umowy jest wzajemny zwrot spełnionych przez strony świadczeń. Zgodnie z tzw. teorią dwóch kondykcji, której stosowanie w tego typu sprawach zostało wyraźnie potwierdzone przez Sąd Najwyższy (), kredytobiorca może domagać się od banku zwrotu wszystkich wpłaconych w okresie wykonywania umowy środków (rat kapitałowych i odsetkowych oraz innych opłat). Bank natomiast może żądać od kredytobiorcy zwrotu wypłaconej na podstawie umowy kwoty. W przypadku kredytów indeksowanych i denominowanych wypłacana była kwota w złotych polskich.

Ponadto banki coraz częściej twierdzą, że przysługuje im roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie przez kredytobiorcę z udostępnionego kapitału. Czy takie roszczenie może być skutecznie dochodzone przez bank w przypadku unieważnienia umowy?

Odpowiedź na to pytanie ma zostać udzielona przez pełny skład Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. akt III CZP 11/21,

który na wniosek Pierwszego Prezesa SN ma rozstrzygnąć zagadnienia prawne dotyczące spraw frankowych.

Jednak już obecnie dostrzegalny jest zarys linii orzeczniczej sądów powszechnych. Dominuje w niej pogląd o braku podstawy prawnej dla tego rodzaju żądania ze strony banku.

Takie stanowisko zostało zaprezentowane w ostatnim czasie między innymi przez Sąd Okręgowy w Białymstoku, który w wyroku z 9 maja 2021 r. w sprawie I C 609/201 oddalił powództwo banku o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z kapitału.

Sąd uznał, że tego typu roszczenie banku byłoby sprzeczne z celami dyrektywy nr 93/13 służącej ochronie konsumentów i przepisami wprowadzonymi do polskiego porządku prawnego na podstawie przedmiotowej dyrektywy.

Wyeliminowanie niedozwolonych postanowień z umowy z konsumentem stanowić ma dla przedsiębiorcy sankcję, która w przypadku stwierdzenia nieważności umowy będzie miała postać utraty prawa do odsetek za udostępnienie kapitału. Bank nie może zatem czerpać z tego tytułu jakichkolwiek korzyści.

Również w nieprawomocnym wyroku z 5 lutego 2020 r. w sprawie o sygn. akt XXV C 1669/16 Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo wzajemne banku w zakresie przewyższającym kwotę wypłaconego [kredytu](#) mimo że bank żądał dodatkowego wynagrodzenia za korzystanie z kapitału w wysokości wartości rynkowej, tj. średniego oprocentowaniu stosowanego w przypadku kredytów udzielanych na zbliżonych warunkach i na podobny czas jak nieważna umowa o kredyt. We wskazanym orzeczeniu Sąd uznał, że roszczenie banku nie może mieć charakteru odszkodowania ani nie mają do niego zastosowania przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, a ponadto podkreślił sankcyjny charakter stwierdzenia nieważności umowy:

„W przypadku nieważności (braku możliwości obowiązywania) umowy na skutek zastosowania sankcji dotyczących niedozwolonych postanowień umownych, próba wykreowania roszczeń przysługujących przedsiębiorcy oznaczałaby naruszenie wynikającego z art. 7 dyrektywy 93/13 obowiązku zapewnienia stosownych i skutecznych środków mających na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców z konsumentami. Gdyby przedsiębiorca pomimo zastosowania postanowień niedozwolonych mógł nadal czerpać korzyści z zawartej umowy, całkowicie zniwelowałoby to, wielokrotnie przywoływany w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, odstraszający charakter norm zawartych w dyrektywie.”

Dotychczasowe orzecznictwo wskazuje zatem, że odpowiedź na pytanie zawarte w tytule jest przecząca, a bankowi nie przysługuje skuteczne roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie przez kredytobiorcę z udostępnionego na podstawie nieważnej umowy kapitału.

Dowiedz się więcej na:
<https://rgw.com.pl/kredyty-frankowe-infolinia/>

Anna Porebska APR

12 lipca 2021